

מבט מתא הנוסעים

גליון 05/2023

סלפי: דיוקן עצמי אותנטי או נרקסיזם?

מימי הנסיכה הגדולה אנסטסיה ברוסיה, עבור בבאז אולדרין בחלל וכלה באורן חזן – כל הזדמנות יפה לסלפי * ויש גם סלפי של צוותי אוויר * כמה תובנות פסיכולוגיות מעניינות על אחת התופעות הפופולריות ביותר בימינו.

רונית בנימיני

ינוי 2, 2023 אין תגובות 9:29 am

הסלפי, כמו שכולנו יודעים, הוא דיוקן עצמי המצולם באמצעות מצלמה קדמית של טלפון סלולרי או באמצעות מצלמה דיגיטלית.

למרות שאנחנו חושבים ששום דבר לא היה קיים לפני המצאת הטלפון הסלולרי, הפתעה: הצילום העצמי הראשון צולם עוד בשנת 1914, לפני כ-110 שנים. ה"ממציאה" הייתה אנסטסיה ניקולאייבנה, הנסיכה הגדולה של רוסיה, ובתו של הצאר האחרון, ניקולאי השני. היא צילמה את עצמה באמצעות מראה, וארבע שנים אחר כך הוצאה להורג יחד עם כל משפחתה על ידי המהפכנים הבולשביקים. במשך עשרות שנים רווח המיתוס כאילו שרדה את היריות ורק לאחרונה נקבע סופית, באמצעות בדיקת DNA, כי גם היא בהרוגים. אבל זה כבר נושא לכתבה אחרת

בתמונה: אנסטסיה ניקולאייבנה, הנסיכה הגדולה של רוסיה, ובתו של הצאר האחרון, ניקולאי השני. מתוך כתבה במגזין: The Atlantic

בשנות ה-80 של המאה ה-19 כבר יוצרו מצלמות בעלות מנגנון שהייה של 10 שניות, שהקלו על הצלמים לצלם את עצמם; הייתה להם מספקת ללחוץ על התריס ולרוץ לקדמת העדשה. בראשית המאה ה-20 הצילום העצמי נעשה קל יותר עם התפתחות המצלמות הנישאות, שהפכו זמינות לכל.

בעשור הראשון של המאה ה-21 המעבר למצלמות הדיגיטליות והמצלמות בטלפון הסלולרי, לצד התפתחות הרשתות החברתיות, הפכו את צילומי הסלפי לפופולריים מאוד ואפשרו להעלות תמונות לאינטרנט. וכל שאיכות הצילום בטלפונים הסלולריים השתפרה כך השתפרו איכויות תמונות הסלפי.

מספר צילומי סלפי הפכו למפורסמים במיוחד, כמו, למשל תמונת ה"סלפי" הראשונה בחלל שצולמה בשנת 1966 על ידי באז אולדרין, ששלוש שנים אחר כך נחת, יחד עם ניל ארמסטרונג, בפעם הראשונה על הירח; תמונת הסלפי של הקופה נאורטו באינדונזיה, מגזע מקוק שחור, שחטפה את מצלמתו של צלם הטבע הבריטי דייוויד סלייטר וצילמה את עצמה בסדרת תמונות עצמיות שזכו לכינוי "סלפי הקופה", Monkey selfie; נשיא ארה"ב לשעבר, ברק אובמה, שבאמצע טקס האשכבה של נלסון מנדלה בדרום אפריקה תעד את עצמו בשובבות עם ראש ממשלת בריטניה לשעבר, דייוויד קמרון, וכמובן מנחת טקס האוסקר, אלן דג'רס, שצוידה בטלפון סלולרי על ידי חברת סמסונג והעלתה סלפי קבוצתי של מספר כוכבים מטקס האוסקר ושרדה את שא השיתופים.

צילום: NASA

גם בישראל זכינו לסלפי המפורסם של הח"כ לשעבר, אורן חזן, עם נשיא ארה"ב לשעבר, דונלד טראמפ, בביקורו בישראל. התמונה צולמה במהלך טקס קבלת הפנים הממלכתית לנשיא האמריקני, דבר שעורר עניין רב בתקשורת ובשיח הציבורי.

טרנד הצילומים העצמיים הוא כלי ההבעה העוצמתי ביותר בדור הנוכחי ויצרניות הסלולר עוסקות בו ללא הפסקה. הפלישה הפוטנציאלית למרחב האישי של הזולת, ואובססית התיעוד העצמי מעוררים התנגדות. למה? כי למעשה ההשקעה בתיעוד העצמי מגיעה על חשבון היכולת לחוות חיים אותנטיים. הרי אי-אפשר ליהנות באמת ממנת קינוח גורמה במסעדה אם את עסוקה בצילום משותף איתה מכל הזוויות, כמו דוגמנית על.

יש שיגידו, כי מי שמשקיע בתיעוד עצמי לא מסוגל לחיות חיים אותנטיים ולא יכול לחוות את החיים עצמם, אלא רק את הצילומים דרך פילטרים שמייפיים אותם. האינטראקציה שלו והחיבור בין האנשים שסובבים אותו מיותרים. מה שחשוב זה "איך אני נראה בתמונה" ולא יפיו של העולם.

אולי כל המאמץ וההשקעה בסלפי נובעים מכך שאנשים סבורים, כי תהייה לחיים שלהם משמעות גדולה יותר אם יהיה להם מספר גדול של תמונות סלפי בפוזות של אושר, שמחה והנאה וחיוך תוך שרוב שפתיים. יש שיגידו שזאת ריקנות לשמה והסלפי נועד למלא "חללים שחורים" בנפשו של האדם. שהפכנו להיות חברה בה אנשים שקועים יותר ויותר בעצמם ובמכשיר הסלולרי החכם שלהם - במקום להשקיע באינטראקציה חברתית, במי שיושב לצידם, עומד מולם או עובר לידם.

האם הסלפי מסמל את הנרקסיום ברמה הגבוהה ביותר שלו? דהיינו, "רק אני מעניין את עצמי, אתם לא מעניינים אותי", ברמה הכי אגואיסטית.

מה, אם כן, פסיכולוגיית הסלפי? פסיכולוגים שחקרו את הנושא מצאו קשר הדוק בין צילומי סלפי לדימוי עצמי נמוך ובידודות. הם טענו שתמונות סלפי מרובות באופן אובססיבי יכולות להצביע על בעיות ביחסיים בינאישיים ואף על הפרעה נפשית. לעיתים זה יכול להצביע גם על מצוקות רגשיות וקונטיינריות.

הסלפי הוא פולחן מודרני, שבו אנשים מנסים לנהל את ההתרשמות של אנשים אחרים שצופים בהם והם עושים זאת באמצעות מניפולציה של זוויות צילום כדי ליצור דומיננטיות או כניעה.

דור ה-Z נולדו לתוך מציאות דיגיטלית-אינטרנטית, שמשפיעה על ההתפתחות הרגשית-חברתית שלהם. מציאות הכוללת פעילות קבועה ברשתות החברתיות והעלאת אינטנסיביות של תמונות לרשת בציפייה מובהקת לקבל תגובות אוהדות ומחזקות ובציפייה למילי משאלתו של המצלם שיראו אותו ושיאהבו אותו.

התעניינות בתמונות של אחרים באה מתוך צורך אובססיבי של מציצנות לשם השוואה: "מה יש לו שאין לי". היא גם משרתת צורך להשתייך או להתבלד מהאחר או כדי להתגונן מפניו וכדי שהצופה יראה בי אדם משמעותי ובעל ערך: יפה, עשיר, מצליח, מאושר.

סלפי צוותי אויר

יש מקומות בעולם שלצלם בהם סלפי הוא אירוע מסעיר. לעיתים הרצון להשיג את הסלפי הנועז ביותר גורם למצלמים לצלם את עצמם במקומות מסוכנים עד כדי פציעה ומות. לצידם - צילומי סלפי נדירים ועוצרי נשימה.

לדוגמה, סלפי שצולם בזמן מטס של מטוסי קרב מעל אצטדיון מלא אדם, או תמונת סלפי במהלך שיגור טיל אויר-אויר של טייס חיל האויר הדני, תומס כריסטנסן. מסתבר שצילום מתוך הקוקפיט הוא תחביב ידוע של טייסים. נשאלת השאלה, אם טייסנו הניבורים היו מצלמים סלפיז במהלך מבצע צבאי או מלחמה במהלך שיגור טילים, איך הייתה מתקבלת התמונה בדעת הקהל העולמית אפילו אם הצילומים היו עוצרי נשימה ומעוררי התפעלות? אני מניחה שהתשובה ידועה לכם: וסביר להניח שעוד בטרם פורסמו היו התמונות נבלמות על ידי הצנזורה הצבאית.

תמונת סלפי במהלך שיגור טיל אויר-אויר של טייס חיל האויר הדני, תומס כריסטנסן

כשמדובר בדיילי האויר הכללית משתנים. מצד אחד, דיילים ודיילות עובדים קשה ולעיתים צריכים לתפקד בטיסות מאתגרות ועם נוסעים מאתגרים, כשלובר שכרם אינו גבוה. מצד שני, הם רואים עולם ויכולים לנהוג ולבלות ביעדים שרוב הציבור חולם להגיע אליהם. אם תתבוננו ברשתות החברתיות בתמונות סלפי של דיילים ודיילות תתרשמו שהם נראים כמו דוגמנים ודוגמניות וחיים כמו מולטי מיליונרים. ב-2016 התקיימה תחרות תמונות סלפי של הבלוג a fly guy, שעסק במראם ובפיו תוארם של צוותי האויר. הנציג הישראלי, דייל של חברת אל על, זכה במקום ה-18 המכובד.

הם מצלמים את עצמם במקומות הכי יפים בעולם ומתחזקים עמודי אינסטגרם מעוררי קנאה עם עשרות אלפי עוקבים שנהנים לצפות בהם. הם משתזפים על חופים מוזהבים, לוגמים קוקטילים מאגוזי קוקוס, יוצאים לשיט בנופים עוצרי נשימה, נהנים מארוחות במסעדות מישלן או בשווקים האותנטיים ומטיילים במקומות היפים בעולם. מגשר שער הזהב בסן פרנסיסקו ועד החומה בסין, מרחוב לונדוני טיפוסי, משדרת הכוכבים בהוליווד ועד הגרנד באזאר באיסטנבול. יש גם דיילים שמעדכנים את עוקביהם בלבוש סקסי או במינימום בגדים ואף בפוזות סקסיות ופרובוקטיביות; לדוגמה, הקברניט הברזילאי החתך שעוקביהם היו שמחים לטוס עימו

לכל יעד במיוחד לאחר שפרסם את עצמו בקוקפיט בתמונת סלפי סקסית בבגד ים מול שקיעה כתומה ומרהיבה שמשקפה מחלונות הקוקפיט. האם לדעתכם קברניט ישראלי היה מעז להצטלם ולפרסם תמונה כזאת ברשתות החברתיות?

אבל האמת היא, שלמעקב אחר דיילים ותווי אוויר יש גם בננוס: בנוסף להנאה שבמציצנות בחייו של האחר אפשר גם ללמוד מהחוויות שלהם ולקבל טיפים והמלצות היכן מומלץ לטייל, לאכול או לצפות בהופעה. בנוסף הם גם ממליצים על טיפים שימושיים בבתי מלון. למשל, כמו הדיילת אסתר שטראוס שחשפה בסרטון שהפך ויראלי שפרסמה באינסטגרם טיפים שימושיים במהלך השהייה בבתי מלון על קולבים, כבל USB, כובעי מקלחת והשארית נעל בכספת. עוקביה של שטראוס, שנהנו מאוד מהטיפים דרשו וקיבלו עוד טיפים מועילים. יש דיילים ודיילות שהם בלוגרים של אופנה וסגנון, שמשתפים בהמלצות שוות מנקודת מבטם. לעתים קרובות מומלץ להקשיב להם.

אבל לפני שתמונותיהם של הטייסים והדיילים יגרמו לכם לעשות הסבת מקצוע חשוב שתדעו שלא הכל קסום.

מצד אחד, נחמד ומעניין לבקר במקומות חדשים ולהכיר אנשים חדשים ולהנציח את החוויה בסלפי מעורר קנאה,

אבל מצד שני זה מתסכל, כי לפעמים חשים בדידות במקומות האלה וסובלים מעייפות בגלל הג'ט לג. לעבור בשבוע אחד מספר אזווי זמן או לחילופין להעדר מהבית והמשפחה לפרקי זמן ארוכים עלול להוציא מאיזון.

להודות המגזין המלא

להודות הכתבה

כתיבת תגובה

Logged in as ifrachmiri1@gmail.com. Edit your profile. Log out

התגובה שלך *

להגיב

מערכת

יצא לאור על ידי איגוד הטייסים הישראלי
י"ר: מידן בר
אתר: <https://www.isralpa.org.il>
מייל: Editor@aviation.news
עורך: אהרון לפידות

מערכת: גרעון מנדלסון, עופר קוטלש, רן גפני (צלם המערכת), מיירי יפירח (מעצבת)

תחומי עניין

בטיחות
מאמרים
חדשות
תאונות אוויריות
עידוכי תעופה
סיפורי טיסה

מהדורות

מהדורת נובמבר 2020
מהדורת פברואר 2020
מהדורת אוגוסט 2019

הרשם לקבלת עידוכים ישירות למייל

היה הראשון לקבל את המהדורה האחרונה לפייל האיש. התעדכן בחדשות וסאמרים של בטאון איגוד הטייסים בישראל.

להרשמה

Your Email

כל הזכויות שמורות לבטאון איגוד הטייסים בישראל